

Τα καταφύγια της Φλώρινας¹

Τα καταφύγια της Φλώρινας σήμερα

Πολύ κοντά στο ιστορικό κέντρο της Φλώρινας, στους πρόποδες του περιαστικού δάσους στο λόφο του Αγίου Παντελεήμονα υπάρχουν οι βραχώδεις σπηλιές, οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν ως καταφύγια, κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Η διαμόρφωση των σπηλαίων σε καταφύγια πραγματοποιήθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1930, επί δημαρχίας Νικολάου Χάσου, μετά από κεντρική εντολή της κυβέρνησης Μεταξά. Εκτός από τα φυσικά σπήλαια που αξιοποιήθηκαν, λαξεύτηκαν στους βράχους και άλλα με τη χρήση κομπρεσέρ, από τη περιοχή Γιάζι έως και τα Καυκάσικα. Σήμερα, διασώζονται αυτά στο Γιάζι, τα οποία και είναι προσβάσιμα από την οδό Α. Γιαννοπούλου. Σύμφωνα με

¹ Οι πληροφορίες και οι φωτογραφίες για τα καταφύγια της Φλώρινας προέρχονται από τις πηγές που παρατίθενται στη *Βιβλιογραφία*.

αφηγήσεις παλαιότερων Φλωρινιωτών, οι σπηλιές αυτές έπαιξαν σημαντικό ρόλο κατά την διάρκεια βομβαρδισμών της πόλης επί Κατοχής και Εμφυλίου.

Η σειρήνα στο σημείο όπου μετά χτίστηκε το ξενοδοχείο «Ξενία»

Ο Δημήτρης Μεκάσης αναφέρει ότι η Φλώρινα βομβαρδίστηκε τον Νοέμβριο του 1940, από την ιταλική αεροπορία, ενώ στις 28 Ιουλίου 1944 από τα συμμαχικά στρατεύματα. Οι κάτοικοι ειδοποιούνταν για το ενδεχόμενο βομβαρδισμού ή για τη λήξη του συναγερμού από την ηλεκτροκίνητη σειρήνα, που ήταν τοποθετημένη στο βουνό, στην περιοχή του λατομείου Μεμεντάλη, πίσω από το κτίριο Γούναρη. Αργότερα, στην περίοδο του Εμφυλίου, ακόμη μία σειρήνα είχε τοποθετηθεί στην περιοχή του ξενοδοχείου Ξενία. Από τη δεκαετία του 1960 και μετά, οι χώροι χρησιμοποιήθηκαν ως «καταφύγιο/καπνιστήριο» για τα γυμνασιόπαιδα και τους έφηβους, που ήθελαν να αποφύγουν το αυστηρό βλέμμα των καθηγητών και των γονιών τους, όπως και ως τόπος αγοραίου έρωτα φαντάρων, νεαρών, αλλά και μεγαλύτερων, Φλωρινιωτών.

Βιβλιογραφία

Βουνίσιος, Λ. (χ.χ.). *Οι βραχοσπηλιές - καταφύγια στην πόλη της Φλώρινας*. Διαθέσιμο στο: <http://vounisios.pblogs.gr/2015/11/oi-brahosphlies-katafygia-sthn-polh-ths-flwrinas.html> (Ημερομηνία πρόσβασης 22/4/2015).

Μεκάσης, Δ. (2015). *Όταν ηχούσαν οι σειρήνες*. Διαθέσιμο στο: http://florineanews.blogspot.gr/2015/03/blog-post_292.html (Ημερομηνία πρόσβασης 22/4/2015).

Προφορική μαρτυρία του Θανάση Βογιατζή (Goose, 30-11-2015).